

REPORTER ÎN VIAȚA TEATRALĂ

Vineri seara, cu Cehov și cu alte cunoștințe, la Craiova

Ca în glumele care ne definesc atât de expresiv simțul umorului, cine vine cu trenul la Craiova, într-o vineri, are două posibilități: să privească uimit cit de mult s-a schimbat capitala Bănii (și atunci uită să mai ajungă unde are treabă) sau să-și caute niște cunoștințe care să-l îndrume spre numărul 11 de pe strada Al. I. Cuza.

Aminăm pe altădată prima posibilitate și împreună cu celelalte „personaje” redacționale de la revista „Teatrul” ne a-lăturăm binomului regizoral Silviu Purcărete — Cristian Hadjicula care merge la aceeași adresă. Ce se va petrece pe

fine, în 1989, în februarie, chiar în vintea la care ne referim, premiera cu **Unchiul Vanea**, în regia lui Mircea Cornișteanu.

În culisele teatrului, la orele 17.30

Emil Boroghină a plecat acasă, să se schimbe. Se va întoarce, peste jumătate de oră, îmbrăcat în costum închis, la patru ace, cu cămașă albă și cravată. Asociez acest amănunt, aparent banal, imaginii pe care ne-o va crea sala de spectacole cu cinci minute înainte de

● Secretarul literar n-a fumat niciodată și e memoria vie a teatrului craiovean ● „Starca normală a omului este să fie caraghios” (A. P. Cehov) ● O premieră, la teatru, e mai ceva ca o nuntă ● Mai multe talente se pot împăca bine într-un om.

strada Cuza la numărul 11, în această seară, e ușor de bănuț, mai ales dacă adăugăm că la ieșirea din gară ne întâlnim și cu secretarul literar Alexandru Fircu cu și cu Emil Boroghină, directorul Teatrului Național din Craiova.

Cum se întâmplă întotdeauna când gazele își disimulează emoțiile, aflăm că secretarul literar n-a fumat niciodată în viața lui și că face eforturi să „se țină” mai drept. Ambele „defecte” pălesc însă în fața erudiției, secretarul literar fiind, la propriu, o memorie vie a mișcărilor teatrale craiovene. Ne folosim, deci, de această din urmă calitate. Primul Cehov montat pe scena Naționalului craiovean datează din stagiunea 1911—1912. **Unchiul Vanea**, figurează în repertoriu în 1922. Se reia în 1930. În 1945, când director al teatrului era poetul Geo Dumitrescu, se organizează un veritabil festival Cehov. În 1986 se montează **Platonov**. Și, în

gong. Oameni îmbrăcați frumos, elegant, respirând ceea ce se cheamă nivel de civilizație. Și asta înseamnă teatrul: respect față de cultură, față de semeni, intrarea în ordine, într-o sumă de conveniențe, dacă vrei.

Revenim la culise, pentru că atmosfera de sărbătoare din sală are, aici, un pândant superb. Pe tăbliile ușilor de la cabinile actorilor, ale celor care vor evolua în această seară, la fiecare, cite trei fire de frezii. Urări de succes, îmbrățișări, stringeri de mână, emoționante, amestecate printre treburile obișnuite ale prezătirii spectacolului îmbrăcat, machiat, cofat, murmur de replici repetate, schife de gesturi care se vor regăsi în spectacol.

Mircea Cornișteanu nu ne dă voie să stăm de vorbă cu actorii. Totul, după, nu acum, trebuie să-i lăsați să intre în lumea lui Cehov. Îi lăsăm, dar cite ceva știm deja.

Valer Delakeza :
Unchiul Vanea in
civil

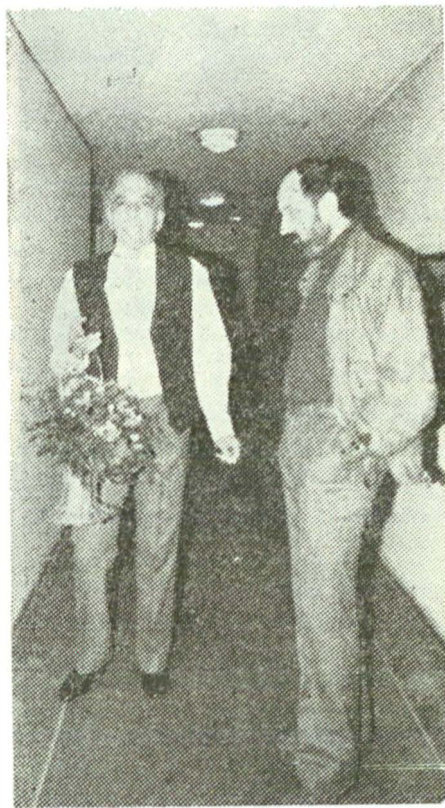
De exemplu : Valer Delakeza (Unchiul Vanea) s-a sculat de la 5,30 și de atunci n-a mai avut stare. N-a fumat toată ziua. Zice că nu se aștepta să primească acest rol. De ce ? Nu răspunde : n-are curajul să recunoască, direct, că din 1954, de când se află în teatru, n-a avut un rol atât de mare. Cum ați lucrat cu Cornișteanu ? A fost foarte plăcut. Mircea Cornișteanu a făcut toate rolurile din piesă : adică ne arăta, la repetiții, cam ce-ar vrea. Și zău că nu le-a jucat rău... Altfel, a fost liniștit, el e, de obicei, „colorat” în exprimări. Cred că am înțeles ce-a vrut cu acest spectacol. Cehov pune în gura unui personaj această replică : starea normală a omului este să fie caraginos. Cred că de la această idee a plecat. Și a reușit exact sinteza teatrului cehovian : umor cald, ironie și lirism.

Lucian Albanezu (Teleghin) își reglează conturile cu regizorul : are 25 de lei datorie și, ca să vezi, acum și-a găsit momentul să facă lichidarea. De fapt, toate aceste mărunțișuri vorbesc de la sine despre ceea ce se petrece în sufletul oamenilor : o premieră nu se poate trăi fără emoții. Cum spunea un critic genial, invocat de celălalt secretar literar, Patrel Berceanu : lui Dumnezeu îi place să se ascundă în mărunțișuri.

Mai este o oră până la premieră ; cabiniera Elena Cotea calcă sacoul lui Astrov (Tudor Gheorghe) de parcă acesta ar merge la nuntă. O premieră, la teatru, e mai ceva ca o nuntă. De ce ? În viața unui om sînt multe împrejurări sărbătorești : pentru un actor însă fiecare premieră este unică. Eu sînt abia de un an în teatru dar asta am învățat-o. O știu, de fapt, de la Alexandru, soțul meu, maestru-pantofar aici de 11 ani. Vineri seară, sper c-ați reținut, iumea materială a lui Cehov va fi întocmai ca

acum o sută de ani și datorită familiei Cotea, ea cabinieră, el maestru-pantofar.

Aici e momentul să nu uităm de Ștefania Cencan, semnatara decorurilor și a costumelor. Cu materiale de 14 lei metrul la costume și cu perdele de decor (prelucrate „să devină” dantele), Ștefa-

Constantin Săssu sau Povara
succesului

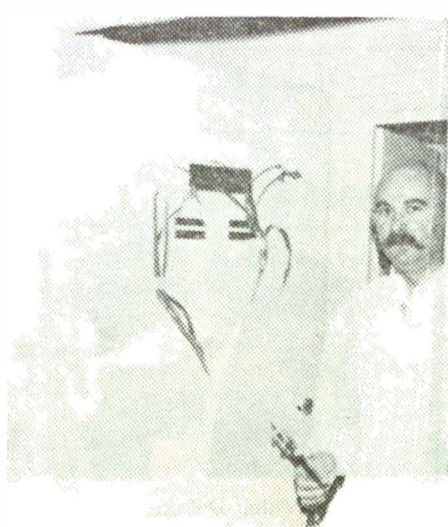
nia a reușit să dea „scenelor” din „viața la țară” cum și-a autointitulat Cehov piesa, o expresivitate care o recomandă ca un meseriaș de teatru plin de talent. Mai avem o oră până la premieră.

Pe scenă, la orele 18

Se aude vocea lui Cornișteanu care cheamă actorii la scenă, chiar dacă n-au terminat îmbrăcățul și machiajul. Nu înțeleg ce se întâmplă, așa că mă grăbesc să vedem despre ce-i vorba. Ce credeți că era? Se repetă ieșirea la aplauze. În fața acestei ciudățenii, îmi aduc aminte că și Napoleon, înaintea unei bătălii, se ocupa de pregătirea mesei și a festivităților victoriei. Bătălia a pierdut-o, era Waterloo. Cornișteanu habar n-are ce asociații ne declanșează: stă în mijlocul sălii, aplaudă mereu (pentru a marca timpul) și strigă, bravo, ați fost geniali! Actorii ies, deci la aplauze (deocamdată doar ale regizorului) și se prezintă publicului (care încă n-a intrat în sală). Totul cu aerul cel mai serios, de parcă nimic n-ar putea clinti

Elena Cotea calcă sacoul lui Astro

Și Tudor Gheorghe are emoții

această premieră din condiția ei de spectacol de mare succes. Ce să-i faci, ăsta-i teatrul! Dacă te înhami la căruța lui tragi întotdeauna bine doar dacă ai sentimentul succesului. Dacă ne gândim că între acest spectacol și o navetă spațială (care a luat foc după lansare) nu e nici o deosebire, în sensul că succesul ambelor misiuni e dependent de foarte multe slăbiciuni omenesti, putem avea — o clipă — înțelegerea exactă a actorului: un om curajos care-și „riscă viața” în fiecare seară, pentru a ne da câteva clipe de emoție. Iar în regizor putem vedea, de exemplu, pe cel care răspunde de întregul program de zbor. Dacă „naveta” se va prăbuși, el e primul vinovat că a înscris-o pe o traiectorie greșită. Punem punct comentariilor astrale, zburăm spre două viitoare stele. Ale teatrului, evident.

Într-o cabină, singur, la orele 18,30

În 1956, la Teatrul Național din Craiova erau repartizați următorii absolvenți ai I.A.T.C.: Amza Pellea, Silvia Popovici, Constantin Răuțchi, Gheorghe Cozorici, Sanda Toma, Dem Rădulescu, toți din aceeași clasă.

În 1988, la Naționalul cralovean au venit, prin repartiție, trei tineri actori: Natașa Raab, Diana Gheorghian, Anghel Rababoc.

De ce am făcut paralelismul? Pentru că, păstrind proporțiile, conducerea teatrului așteaptă de la cei trei cel puțin aceeași dorință de afirmare ca a celor „mai bătrâni”. Că li s-a oferit șansa, o

dovedește vinerea la care ne referim : două roluri foarte importante (Elena Andreevna și Sonia) au revenit debutanților. Opțiunea nu e chiar întâmplătoare. În institut, și Natașa și Diana au făcut „Unchiul Vanea”. E drept că pe dos față de premiera de acum la Casandra, Natașa Raab a fost Sonia și Diana Gheorghian a făcut-o pe Elena Andreevna. Cu sau fără „contre-emploi”, aceasta, de la Craiova, e varianta optimă. A dovedit-o sfârșitul actului I (scena pianului, superbă și ca soluție regizorală), când Natașa Raab și Diana Gheorghian s-au întâlnit cu primele aplauze ale publicului craiovean. Bravo, fetelor ! Mult noroc în carieră, în teatru și film, și să nu uitați că „botezul focului” în meserie l-ați făcut la Craiova, acolo unde — așa cum ați mărturisit-o — ați fost atît de frumos primite.

Intr-o vineri seară, la Craiova, teatrul a mai cîștigat doi slujitori de nădejde. Din 1956 pînă acum au trecut 33 de ani. Ar fi minunat să ne amintim în anul 2021 (deci tot peste 33 de ani) că într-o vineri seara, la Craiova, s-a produs debutul în meserie al marilor actrițe Natașa Raab și Diana Gheorghian !

Toate astea s-au gîndit într-o cabină de actor, a lui Tudor Gheorghe, plecat la machiaj. Și ca să nu uit : l-am văzut pentru prima oară pe Tudor ca actor. Il știam doar ca interpret de muzică. A făcut un Astrov de zile mari, ceea ce dovedește că mai multe talente se pot împăca bine într-un om. Cînd omul e... de teatru.

Pe scenă, în jurul orelor 21,30

Pe scenă se aduce coșul cu flor, cîștig actorilor de Comitetul Județean de Partid. Sînt deja peste 4 minute de aplauze. Ieșirea la față de cortină, repetată înainte de spectacol, înterge perfect. Cum te simți, Mircea Cornișteanu ? După 16 ani

Au sosit și florile. Se poate începe

în acest teatru, răspunsul nu mai e necesar... Nu, întrebăm cum te simți după acest succes ? Din sală se strigă : regizorul ! Mircea Cornișteanu urcă pe scenă, și pierde, deci, un răspuns. De care, cred, nimeni nu mai are nevoie.

Actorii primesc flori din partea publicului. Constatăm că sînt și spectatori bucureșteni, în afară de noi, cei care am venit „în interes de serviciu”. Cine să fie ? Dacă-i dau flori Dianei Gheorghian înseamnă că e vorba de sora ei, Venera Gheorghian, de verișorul ei Cătălin Răduc și de Daniela Horduban și Delia Dohan, toți patru studenți în București și admiratori ai Dianei. Florile pe care le oferă sînt aduse special de la București.

Să le adăugăm, acum, la sfîrșit, și pe ale noastre, sub formă de cuvinte, pentru întreaga trupă a Teatrului Național din Craiova.

Mihai TATULICI

Mircea Cornișteanu, Silviu Purcărete și Cristian Hadji-culea într-un colocviu de regie pe culoar